

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2016 ROK**

I WSTĘP

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2015 r. poz. 1286).

Program jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2015 r. poz. 1286);
2. Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015;
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 r. poz. 1390 ze zm.);

Działania zawarte w Miejskim Programie skierowane są nie tylko do osób z problemem alkoholowym, ale także do członków ich rodzin, którzy podobnie jak osoba z problemem alkoholowym, podlegają niszczącym skutkom długotrwałego oddziaływania alkoholu. Konflikty rodzinne wywołane nadużywaniem alkoholu, wiążą się często z użyciem siły i niejednokrotnie mają bardzo dramatyczny charakter. Sprawcami aktów przemocy w rodzinie są zazwyczaj mężczyźni znajdujący się pod wpływem alkoholu, zaś ich ofiarami najczęściej bywają dzieci, kobiety oraz osoby starsze. Dodatkowym problemem, który często dotyka rodziny z problemem alkoholowym jest ubóstwo materialne, które w efekcie może prowadzić

do wykluczenia społecznego. Dochodzi do tego osłabienie funkcji opiekuńczo - wychowawczej rodziny, co naraża w sposób szczególny dzieci i młodzież wychowującą się w takiej rodzinie. Należy również podkreślić, że przy braku wsparcia i pomocy socjoterapeutycznej dzieci z rodzin z problemem alkoholowym stanowią grupę najwyższego ryzyka.

Nikt nie sięga po alkohol po to, aby mieć problemy. Przeciwnie każdy, kto spożywa alkohol oczekuje korzyści – chce poprawić sobie nastrój, ubarwić szarą codzienność, ułatwić kontakty towarzyskie, zrelaksować się. Niektórzy nawet wierzą, że alkohol może mieć korzystne działanie zdrowotne. Choć alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej. Model leczenia tego schorzenia musi być dostosowany do takiego sposobu postrzegania tej choroby. Czas niezbędny do przeprowadzenia skutecznej terapii to 18-24 miesiące. Pierwszy, podstawowy etap psychoterapii uzależnienia od alkoholu w zakładach stacjonarnych i oddziałach dziennych trwa od sześciu do ośmiu tygodni, natomiast w placówkach ambulatoryjnych od czterech do sześciu miesięcy. Cały cykl psychoterapii uzależnienia trwa do dwóch lat i obejmuje do 240 godzin terapii grupowej i do 50 godzin terapii indywidualnej w ciągu roku. Po zakończonej terapii stacjonarnej osoby uzależnione, w celu kontynuowania leczenia, kierowane są do dalszej psychoterapii w zakładach ambulatoryjnych oraz do grup samopomocowych Anonimowych Alkoholików i klubów abstynenta.

Czas leczenia w Oddziałach Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych nie przekracza 10 dni.

Osoby pijące alkohol mogą wielokrotnie w ciągu swojego życia zmieniać wzór spożywania alkoholu, poprzez picie o niskim poziomie ryzyka, do spożywania alkoholu w sposób wysoce ryzykowny i szkodliwy. Niektóre z nich się uzależnią. Jest to wędrówka w dwie strony.

Ktoś, kto dzisiaj pije alkohol na poziomie niskiego ryzyka może w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Ktoś, kto dziś pije ryzykownie lub szkodliwie może na tyle ograniczyć swoje picie, aby radykalnie zmniejszyć wynikające z niego szkody. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a osoba uzależniona może zostać abstynentem. Najmniej prawdopodobna jest sytuacja, że osobie uzależnionej uda się trwale ograniczyć spożywanie alkoholu, a więc wrócić na stałe do picia kontrolowanego, o niskim ryzyku szkód. **Ryzykowne spożywanie alkoholu** to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie) nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony. **Picie szkodliwe** to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne; ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złotoryi podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego. Ilość wniosków przyjętych do realizacji jest jednym z wskaźników ukazujących wagę problemu uzależnienia od alkoholu w naszym mieście i pokazuje, że problem ten narasta.

Tabela 1. Liczba wniosków przyjętych do realizacji przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złotoryi

Rok	2014	2015 (do października)
Liczba wniosków	28	48

Kolejnym wskaźnikiem pokazującym skalę problemu jest ilość osób z terenu Złotoryi, które zostały umieszczone w Izbie wytrzeźwień w Legnicy.

Tabela 2. Osoby umieszczone w Izbie wytrzeźwień z terenu Złotoryi.

Rok	2014	2015 (do października)
Liczba osób	261	214

Poważnym problemem w naszym mieście jest również kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu. Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Złotoryi wynika, że w roku bieżącym zatrzymano już 95 nietrzeźwych kierowców, natomiast w roku 2014 osób tych było 136.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie naszego miasta. Niniejszy Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

II ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Miasta Złotoryja, a w szczególności następujące grupy osób:

1. Osoby uzależnione od alkoholu.
2. Dzieci i młodzież szkolna.
3. Rodziny oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

III OKREŚLENIE ZASOBÓW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE MIASTA

Na terenie miasta Złotoryja rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmują się:

1. **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w szczególności inicjuje działania w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i sprawców przemocy którego cele to m.in.:

- dostarczanie informacji o możliwościach podjęcia profesjonalnej terapii,
- motywowanie i kierowanie do leczenia,
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej,
- propagowanie zdrowego trybu życia,
- wczesna profilaktyka,

W punkcie konsultacyjnym pracuje certyfikowany terapeuta uzależnień, który zajmuje się działaniami związanymi z profilaktyką alkoholową i narkotykową. Punkt finansuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy, która ukierunkowana jest na pomoc osobom dotkniętym powyższymi problemami m.in. poprzez umożliwienie im wyjścia z kręgu przemocy i/lub współuzależnienia. Nieodłącznym elementem każdego spotkania grupy jest część edukacyjna i informacyjna, w szczególności w zakresie mechanizmów przemocy i współuzależnienia, skutków pozostawania w sytuacji dysfunkcyjnej związanej z tymi problemami, możliwości rozwiązania tychże problemów i zmiany sytuacji osób pokrzywdzonych. Grupę finansuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (MOPS).

6. Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Relaks”, który zrzesza od wielu lat osoby utrzymujące abstynencję. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dofinansowuje jego działalność.

7. Komenda Powiatowa Policji.

8. Placówki kulturalne i oświatowe.

9. Zakłady opieki zdrowotnej.

10. Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

IV CELE I ZADANIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali występujących na terenie Miasta Złotoryja uzależnień, ich negatywnych następstw oraz przemocy w rodzinie.

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu					
Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Udzielanie wsparcia edukacyjnego, psychologicznego, dla osób z problemem alkoholowym	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i sprawców przemocy, Działalność Pełnomocnika ds. uzależnień działającego przy Burmistrzu Miasta,	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kluba Abstynenta Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Opieki Zdrowotnej, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	Liczba i rodzaj podjętych działań
2	Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i sprawców przemocy, Działalność Pełnomocnika ds. uzależnień działającego przy Burmistrzu Miasta	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Kluby Abstynenta	Liczba konsultacji motywujących do podjęcia leczenia

3	Udzielanie wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej	Działalność Pełnomocnika ds. uzależnień działającego przy Burmistrzu Miasta Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i sprawców przemocy	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Kluby Abstynenta	Ilość osób korzystających z porad
---	---	--	------------------	---	-----------------------------------

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i sprawców przemocy, praca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej; wdrażanie procedury Niebieskie Karty przez Zespół Interdyscyplinarny Działalność Pełnomocnika ds. uzależnień działającego przy Burmistrzu Miasta	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	Liczba i rodzaj podjętych działań

2	Udzielanie wsparcia psychologicznego i socjoterapeutycznego dzieciom z rodzin, gdzie występują problemy alkoholowe	Działalność Pełnomocnika ds. uzależnień działającego przy Burmistrzu Miasta	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Stowarzyszenia i Kluby	Liczba i rodzaj podjętych działań
---	--	---	------------------	--	-----------------------------------

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Edukacja publiczna społeczności lokalnej	Prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom (ulotki, ogłoszenia w lokalnej prasie, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej)	działania ciągłe	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Miejska Biblioteka Publiczna	Liczba i rodzaj podjętych działań

2	Edukacja dzieci i młodzieży	<p>Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół zajęć edukacyjno-warsztatowych</p> <p>Dofinansowanie Biblioteki miejskiej w Złotoryi (książki oraz warsztaty dot. uzależnień)</p>	działania ciągłe	<p>Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>Miejska Biblioteka Publiczna,</p> <p>placówki oświatowe</p>	Liczba szkół, klas objętych zajęciami. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach
3	Edukacja rodziców	Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców	działania ciągłe	<p>Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>placówki oświatowe</p>	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach
4	Edukacja grup zawodowych	Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, sprzedawców napojów alkoholowych oraz osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba i rodzaj przeprowadzonych szkoleń. Liczba osób z poszczególnych grup, które uczestniczyły w szkoleniach.
5	Organizowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka	Finansowanie Świetlicy Socjoterapeutycznej	działania ciągłe	<p>Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>placówki oświatowe</p>	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.

6	Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	<p>Dofinansowanie zorganizowanych form pomocy psychospołecznej dla dzieci z rodzin alkoholowych, szczególnie w okresie ferii i wakacji tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obóz terapeutyczny dla dzieci i młodzieży, - nieobozowa akcja zimowa i letnia, - zadanie „Pozalekcyjne zajęcia sportowe” 	działania ciągłe	<p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	Liczba i rodzaj dofinansowanych form spędzania czasu wolnego
---	--	--	------------------	--	--

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Udzielanie wsparcia społeczności abstynenckiej	<p>Udzielanie wsparcia merytorycznego, rzeczowego oraz finansowego dla stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz utrzymywania więzi wśród społeczności abstynenckiej</p> <p>Popularyzacja oraz finansowanie corocznego Zlotu Klubów Abstynenta, jako imprezy masowej</p>	działania ciągłe	<p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,</p> <p>Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych</p>	Liczba i rodzaj podjętych działań

2	Wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu	Organizowanie lokalnych imprez, konkursów i zajęć promujących zdrowy styl życia bez używek Tworzenie alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe i kulturalne, Komenda Powiatowa Policji, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	Liczba i rodzaj podjętych działań
---	---	--	------------------	---	-----------------------------------

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przez sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Kontrola sprzedaży alkoholu	Prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych	działania ciągłe	Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejska, Komenda Powiatowa Policji, Urząd Celný	Liczba podjętych działań kontrolnych oraz skontrolowanych punktów sprzedaży. Liczba podjętych działań interwencyjnych

V MONITORING I EWALUACJA

Koordinację Programu powierza się przewodniczącemu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złotorzy.

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie miasta,
- analizy danych na temat problemu alkoholowego w mieście.

VI ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie zadań wynikających z programu będzie dokonywane ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

VII ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ZŁOTORYI

1. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji ds.

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) przewodniczący, zastępca przewodniczącego, sekretarz Komisji 7 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w kwartale poprzedzającym jego ogłoszenie w Monitorze Polskim.
- 2) pozostali członkowie Komisji 5 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w kwartale poprzedzającym jego ogłoszenie w Monitorze Polskim.

2. Ustala się zwrot kosztów podróży dla członków Komisji za udział w szkoleniach oraz innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań Komisji.